

gratiae et gloriae thesauros. Quod faxit piissimus Iesus per intercessionem Reginae misericordiae, sub cuius praesidium tota fiducia confugimus. Amen.

DOMINICA XI. POST PENTECOSTEN

LECTIO SANCTI EVANGELII SECUNDUM MARCUM.

Marc. VII, 31-37.

In illo tempore: Exiens Iesus de finibus Tyri, venit per Sidonem ad mare Galilaeae inter medios fines Decapoleos.

32. Et adducunt ei surdum et mutum, et deprecabantur eum, ut imponat illi manum.

33. Et apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas eius: et expuens, tetigit linguam eius.

34. et suscipiens in coelum, ingemuit, et ait illi: Ephphetha, quod est adaperire.

35. Et statim apertae sunt aures eius, et solutum est vinculum linguae eius, et loquebatur recte.

36. Et praecepit illis ne qui dicerent. Quanto autem eis praeceperat, tanto magis plus praedicabant:

37. et eo amplius admirabantur, dicentes: Bene omnia fecit: et surdos fecit audire, et mutos loqui.

Homilia S. Gregorii Papae.

Habetur integra in *Brev. Rom.*

Homilia Venerabilis Bedae Presbyteri.

DOM. XI. POST TRINIT.

SURDUS ille et mutus, quem mirabiliter curatum a Domino modo cum Evangelium legeretur, audivimus, genus designat humanum, in his qui ab errore diabolicae deceptionis divina merentur gratia liberari. Obsurdit namque homo ab audiendo vitae verbo, postquam mortifera serpentis verba contra Deum timidus audivit: mutus a laude conditoris effectus est, ex quo cum seductore colloquium habere praesumpsit. Et merito clausit aures ab audienda inter angelos laude Creatoris, quas ad audiendam eiusdem Creatoris vituperationem sermonibus hostis incautus aperuit. Merito clausit os a praedianda cum angelis laude Creatoris, quod velut ad meliorandum eiusdem opus Creatoris, cibi vetiti praevocatione superbus implevit. Et heu miser generis humani defectus, quod in radice vitiosum

germinavit, vitiosius multo dilatari coepit in propagine ramorum, ita ut veniente in carne Domino ceptis paucis de Iudaea fidelibus, totus pene mundus ab agnitione et confessione veritatis surdus erraret et mutus. Sed ubi abundavit peccatum, superabundavit et gratia. Venit namque Dominus ad mare Galilaeae, ubi noverat aegrotare quem sanaret. Venit suae gratia pietatis ad tumentia, turbida, et instabilia gentium corda, in quibus noverat esse qui ad suam gratiam pertinerent. Et bene inter medios fines Decapoleos ad mare Galilaeae, ubi aegrotum sanaret, venisse perhibetur, quia relicto ob perfidiam populo, qui decalogi mandata acceperat, exteras venit ad gentes, ut sicut Ioannes ait: *Filios Dei qui erant dispersi congregaret in unum.*

Et adducunt, inquit, ei surdum et mutum, et deprecantur eum, ut imponat illi manum. Quia ipse surdus Salvatorem agnoscere, mutus rogare nequibat, adducunt eum amici, et pro eius salute Domino supplicant. Sic nimirum, sic in spiritali necesse est curatione geratur, ut si quis humana industria ad auditum confessionemque veritatis converti non potest, divinae pietatis offeratur aspectibus, atque ad sanandum eum supernae manus flagitetur auxilium. Nec tardat coelestis misericordia medici, si intenta precantum non haesitat, nec deficit oratio, unde statim subinfertur:

Quia apprehendens aegrotum Iesus de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas eius, et expuens tetigit linguam eius. Digitos quippe surdo in auriculas mittit ut audiat, cum per dona gratiae spiritalis diu non credentes ad auditum sui verbi convertit. Expuens, linguam muti ut loqui valeat, tangit, cum per ministerium praedicationis rationem fidei quam confiteri debeat, praestat. Per digitos namque Domini Spiritus sancti

dona significari et ipse docet dicens: *Si ego in digito Dei eiicio daemonia: quod alius Evangelista manifestius ponit: Si ego in Spiritu Dei eiicio daemones: et Psalmista ubi ait: Quoniam videbo caelos opera digitorum tuorum, id est, videbo sanctos non suae merito virtutis, sed tui munere spiritus a terrenis suspensos, et coelesti factos conversatione sublimes. Sputum quoque capitis et oris Domini verbum est Evangelii, quod ex invisibili divinitatis arcano sumptum, visibiliter mundo ut sanari posset, ministrare dignatus est. Notandum sane quod Dominus priusquam auriculas linguamque sanandi tangeret aegroti, apprehendens eum seorsum duxit e turba. Prima namque salutis spes est, quemlibet assuetos vitiorum tumultus turbasque deserere et sic ad suscipienda sanitatis munera humiliter caput inclinare. Neque ullatenus salvari putandus est, quamdiu quis inordinatis moribus adhaerere, supervacuis verbis delectari, turbulentis cogitationibus non timet devastari, ut qui miserante et adiuvante Domino turbidam priscoe conversationis vitam mutavit, qui inspirationem divinae gratiae corde concepit, qui verbo doctrinae coelestis confessionem verae didicit fidei, restat ut confestim optata sanitatis gaudia consequatur. Unde bene postquam de turba segregat infirmum Dominus, postquam mittit digitos in auriculas, postquam sputo tangit linguam illius, subinfertur:*

Suscipiens in coelum ingemuit, et ait illi: Ephpheta, quod est adaperire: et statim apertae sunt aures eius, et solutum est vinculum linguae eius. Et recte sanaturus aegrotum Dominus suscipit in coelum et ingemuit, ut ubi nobis speranda salus, et qua compunctionis vel lacrymarum sit devotione quaerenda, ac petenda significet. *Suscipiens in coelum, ingemuit,*

quia nos quos ad coelestia possidenda creavit, longe in terra deiecit esse doluit. *Suscipiens in coelum, ingemuit,* ut nobis qui a coelestibus gaudiis per terrena oblectamenta discessimus, ad haec per gemitus et suspiria insinuaret esse redeundum. Quod autem ait *eppheta, id est, adaperire*, propter aures dicit sanandas, quas surditas diutina clauserat, sed ad audiendum iam tactus patefecit ipsius, unde credo mos increbuerit Ecclesiae, ut sacerdotes illius his quos percipiendis baptismi sacramentis praeparant, prius inter cetera consecrationis exordia de saliva oris sui nares tangant et aures, dicentes *eppheta*: salivam quidem oris sui, gustum quo initiandi sunt supernae sapientiae designant: per tactum vero narium, ut abiectis delectationibus noxiis, solum Christi semper amplectantur odorem, de quo dicit Apostolus: *Christi bonus odor sumus Deo in omni loco*, et ut meminerint se iuxta exemplum beati Iob: *Donec superest halitus in eis, et spiritus Dei in naribus eorum, non loqui iniquitatem labiis, nec lingua mendacium meditari debere.* Porro per tactum aurium, ut relicto auditu linguae ne quam audiant verbi Christi et faciant ea, similes viro prudenti qui aedificavit domum suam supra petram. Et unusquisque nostrum, fratres charissimi, qui baptismum Christi rite suscepit, hoc ordine consecratus est. Omnes quidem qui salutare lavacrum vel proximo hoc paschae tempore, vel aliquando alias rite suscepturi sunt, ipso sunt ordine consecrandi. Unde multum necesse est, ut quod Dominus in nobis propitius ablucere et sanctificare dignatus est, ipsi passim contaminare, et pro nihilo profanare timeamus. Sed etsi qui in coelum nequitiae sordidantis incidimus, festinemus rursus lacrymarum et poenitentiae fonte mundari. Renove-

mus aurium puritatem, quam nobis auditu fidei divinitus constat fuisse collatam, caventes illud Apostoli, quod quibusdam exprobrans, ait: *Et a veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur.* Cohibeamus linguam a malo, quae confessione fidei sanctificata est, timeamus in ipsa quae benedicimus Deum, et patrem maledicere homines, qui ad imaginem Dei facti sunt. Qui enim putat se religiosum esse non refrenans linguam suam, huius vana est religio. Ecce enim dicitur, quia apertae sunt aures eius, et solum est vinculum linguae eius, et loquebatur recte. Qui ergo recte loqui baptismatis nostri tempore dicimus, corde credendo ad iustitiam, ore autem confessionem faciendo ad salutem, curandum summopere est, ne post baptismum ad iniusta et noxia verba declinemus. Si enim ipso iudice attestante, omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicii, quid putamus fieri de illis, qui non solum otiosa, sed et criminosa loquuntur, qui impudicitiae, iactantiae, blasphemiae, et quod maxime minus libet detractionis sermonibus servire non timent, qui proferunt mendacia, testes fallaces, qui seminant inter fratres discordias? Non solum autem a malis aures linguamque satis est castigare loquellae, si non etiam iuxta Psalmistam inclinemus aurem nostram in verbo oris Dei, si non os nostrum loquatur sapientiam, et meditatio cordis nostri prudentiam. Sed et cunctos simul interioris exteriorisque hominis nostri sensus, qui cuncti in baptismo abluti sunt, oportet mundos ac bonis operibus servemus insuper semper ornatos. Curato autem surdo et muto, videamus quid sequitur.

4227 *Et praecepit, inquit, illis, ne cui dicerent. Quanto autem eis praecepibat, tanto magis plus praedicabant, et eo amplius*

admirabantur, dicentes: Bene omnia fecit, et surdos fecit audire et mutos loqui. Quare, fratres charissimi, haec acta credamus? Numquid non aestimandum est, quod unigenitus Dei Filius signum faciens, et abscondi hoc voluerit, et contra voluntatem illius sit patefactum in turbas, nec potuerit silentio signum tegere si vellet, quod potuit facere cum voluit? An forte nobis exemplum dare voluit, ut virtutum opera facientes, vitium iactantiae per omnia gloriamque vitemus humanam, ne bona nostra actio, per inanem vulgi favorem supernae retributionis munere privetur? Et tamen sciamus opera nostra si digna imitatione sunt, nullatenus posse celari, sed ad utilitatem fraternali correctionis ipso dispensante patefieri, qui dicit: *Non potest civitas abscondi super montem postula.* Et alibi: *Quoniam quae in tenebris dixistis, in lumine dicentur.* Et revera ita omnimode, ita intelligenda est Dominici dispensatio praecepti. Quod non ita tamen dictum quis aestimet, quasi bona facientes fraternos cavere debeamus aspectus, cum Dominus dicat, *Luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona:* sed ut per opera quae fratribus ostendimus, non laudem ab illis, sed profectum quaeramus, hoc est enim quod sequitur: *Et glorificent Patrem vestrum qui in caelis est.* Nam qui ea intentione bona ostendunt opera, ut ipsi solum laudentur, non autem ut laudantes in bono proficiant, neque ut Pater qui in caelis est glorificetur, tales sunt nimirum illa terribili increpatione plectendi, quae dicitur: *Amen amen dico vobis, receperunt mercedem suam.* Sed et hoc dicendum, quia si illi virtutes Dominicas tacere queunt, qui tacendi praeceptum acceperunt, multo amplius sit nobis divinae gratiae praeconis semper insistendum, qui quotidianis invicem nos verbis ac

coelestibus alimoniis reficere praecipimur, dicente Apostolo Ioanne: *Qui audit, dicat, veni,* id est, qui gratiam supernae aspirationis mente concepit, qui verbum exhortationis, quo utiliter proximum confortare valeat, dicit, nequaquam quod novit silentio abscondat, sed se ipsum protinus fratribus aperiendo communicet. Si enim ea quae novimus benigne proximis dicere bona non negligimus, aderit ille in quo sunt omnes thesauri sapientiae et scientiae absconditi, et quod nunc ex parte cognovimus, ad perfectum nobis lumen veritatis intimare dignabitur Iesus Christus Dominus noster, unigenitus Patris, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus per omnia saecula saeculorum, Amen.

Varia de tempore salutis.

4228 **D**IGNARE pie Iesu, dignare, Virgo Maria, die isto sine peccato me custodire; date animae meae propriae salutis sollicitudinem, aeternitatis memoriam, temporis mihi concessi salutare usum nam teste S. Antonino, * tam pretiosum est tempus, quod damnati darent omnes thesauros mundi, si haberent in potestate sua, pro habendo momento temporis *. — Memorare ergo, anima mea, quod * quatuor sunt tempora, quae homines frequenter debent habere in memoria: tempus acceptabile nostrae reconciliationis; tempus miserabile humanae resolutionis; tempus formidabile extremae damnationis; tempus intolerabile aeternae damnationis *. (S. BONAVENTURA). Ergo exsurge a somno, et pro aeterna salute indesinenter adlabora, nulla interposita mora, nam * praetereunt tempora more fluentis aquae *. (S. BONAVENTURA). — O Maria, ad te confugio; adjuva me!

FERIA SECUNDA

Homilia S. Bonaventurae Episcopi.

DOM. XI. POST PENT. SERMO I.

4229 **S**OLUTUM est vinculum linguae eius, et loquebatur recte, Marci septimo.

4230 Quoniam, secundum Sanctos, quod semel fiebat a Domino nostro Iesu Chri-

sto tunc corporaliter, modo etiam fit ab ipso continue spiritualiter; ideo possumus dicere, quod in verbis istis spiritualiter intellectis pro quolibet peccatore tria notantur ad nostram instructionem. Primum est lubrica sceleris circumvolutio; secundum est dolorosa cordis contritio; tertium est perfecta oris confessio. Et haec tria habent se per ordinem. Nam non habet efficaciam oris confessio, nisi primo praecedat perfecta cordis contritio; nec cordis contritio esse potest, nisi primo peccati perpetratio in confessione, nisi primo praecedat perfecta cordis contritio; et per hoc recto ordine proceditur in verbo proposito, eo quod primo notatur lubrica sceleris circumvolutio, cum dicit: *Vinculum linguae eius.* Sicut enim lingua materialis nimia nervi contractione, sive alio impedimento ligatur, ne possit vocem formare; sic lingua intellectualis scrutini peccati delectatione circumvolvitur et enervatur, ut non sufficiat sua peccata recogitare vel recognoscere. Secundo notatur dolorosa cordis contritio, cum subdit: *solutum est.* Optime dolor contritionis solvit peccati delectationem, eo quod contraria delectationis culpae contrariis doloris et amaritudinis poenitentiae curantur. Tertio notatur perfecta oris confessio, cum subinfert: *et loquebatur recte,* quod fit, quando homo non declinat cor suum in verba malitiae ad excusandas excusationes in peccatis, sed confitetur humiliter et aperte omnia peccata sua.

4231 Dicit ergo: *Vinculum linguae eius,* ubi notatur primo lubrica sceleris circumvolutio. Sicut enim lingua materialis involvitur et ligatur, ut non possit exire in actum debitum, primo, morbi inflatione; secundo, humoris infrigidatione; tertio, nervi enervatione; sic lingua spiritualis, id est pars superior animae, isto triplici modo ligatur et involvitur, ne possit debito modo moveri in Deum, proximum

et in subiectum proprium. Nam primo ligatur *inflatione* mentalis superbiae, ne possit moveri ad honorandum Deum; secundo ligatur *infrigidatione* cordialis invidiae, ne possit moveri ad diligendum proximum; tertio ligatur *enervatione* carnalis lasciviae, ne possit moveri ad ordinandum se ipsum.

4232 Primo igitur ligatur *superbus vinculo mentalis superbiae*, ne possit moveri ad honorandum Deum semper; unde Sapientiae decimo septimo: *Persuasum habent iniqui posse dominari nationi sanctae, vinculis tenebrarum et longae noctis compediti. Iniqui*, id est elati et superbi, effigiantes patrem suum diabolum, qui regnat *super omnes filios superbiae; persuasum habent ab eo, posse dominari et praeesse omnibus, et nationi sanctae; vinculis tenebrarum et longae noctis compediti*, superbiae excaecatione compediti et circumvoluti, ne possint se ad humilitatem inclinare, per quam celsitudo divinae Maiestatis honoratur, nam *magna potentia Dei solius a solis humilibus honoratur*, ut tales qui gigantea magnitudine elati, nolunt humiliari et alii propter Deum subiecti esse; futurum enim est, ut tales diluvio finalis iudicii suffocentur; parvulus Christus custodit arca humilitatis. Unde tales figurantur per Sedeciam, qui noluit tamquam elatus et arrogans submittere collum iugo divini praecepti, de quo dicitur, quod *rex Babylonis, id est diabolus, oculos Sedeciae eruit et vinxit eum compeditibus, ut duceretur in Babylonem.*

4233 Secundo ligatur *invidi vinculis cordialis invidiae*, ut non possint moveri ad diligendum proximum; unde in Psalmo: *Principes convenerunt in unum adversus Dominum eum adversus Christum eius. Dirumpamus vincula eorum et proiciamus a nobis iugum ipsorum. Principes sacerdotum convenerunt in unum adversus Do-*

minum et adversus Christum eius, quando, colligati vinculis cordialis invidiae, consilium inierunt adversus Christum, ut eum morti traderent; et vinculum adduxerunt eum et tradiderunt Pontio Pilato, secundum quod dicitur Matthaei vigesimo septimo. Unde ne istis vinculis cordialis invidiae circumvolvamur odiendo proximos, qui sunt membra Christi; ideo addidit: *Dirumpamus vincula eorum et proiciamus a nobis infernale et diabolicum iugum ipsorum*, sub quo se subiugaverunt, cum dixerint: *Sanguis eius super nos et super filios nostros*. Charissimi, non odiamus proximum, Christi membrum; qui odit proximum *homicida est*, et sanguis proximi super eum est, clamans ad Deum pro sui vindicta.

4234 Tertio ligantur *lubrici vinculo corporalis lasciviae*, ne possint moveri ad ordinandum et dirigendum se ipsos; unde Ecclesiae septimo: *Inveni amariorem morte mulierem, quae laqueus venatorum est, et sagena cor eius, vincula sunt manus illius*. Bene dicit: *Inveni amariorem morte mulierem*; nam mors temporaliter occidit corpus, sed nequam mulier corpus et animam aeternaliter, quae laqueus est venatorum, id est daemonum. Isto enim muliebri laqueo daemones venati sunt genus humanum in primo parente; nam *a muliere initium factum est peccati. Sagena infernalis est lubricum cor eius* ad capiendum lubricos in aquis carnalitatibus; et manus illius, id est opera, *vincula sunt*, ad trahendum ad lubricitatem peccati. Unde qui non vult illaqueari a daemonebus laqueo carnalis lasciviae, sed vult se ipsum mundum conservare per puritatem pudicitiae, debet, quantum potest, declinare spectacula vanitatum, fugere consortia mulierum, quia, sicut rosa vel lilium, cum frequenter tangitur, incipit marcescere et amittere colorem et odorem; sic castus homo, quando se exponit

huiusmodi spectaculis vanitatum et mulierum, ita aliquando tangitur et percussitur cor eius, ut statim incipiat marcescere per immundam cogitationem et amittere colorem et odorem interioris munditiae per consensum ad illam cogitationem.

Varia de tempore salutis.

4235 **F**ili, conserva tempus et devota a malo (Ecc. iv, 23). — Omne tempus tibi impensum a te exigetur, qualiter fuerit expensum: et sicut capillus a capite non peribit, ita nec momentum a tempore, de quo non exigitur ratio. (S. ANTONIUS). — Ecce nunc dies salutis: modo reliquit nobis Deus tempus ad satisfaciendum, sed tunc accipiet tempus ad puniendum. (S. BONAVENTURA). Quapropter illud tempus quo fugere non licet, modo debet cogitari dum licet. (S. GREG. MAG.).

4236 Quoniam habet thesaurum magnum, qui tempus ei concessum virtuose expendit, ait S. Antoninus, ideo debet diligenter conservari, non perdit: nam et pretiosissimum est et brevissimum, et est eius usus examen fiendum subtilissimum. (Id.). — Ergo dum tempus habemus operemur bonum; nec parvum dicamus quod portas claudit vel aperit paradisi: Tanta est pretiositas temporis, quod parvo in tempore lucrari possit: homo veniam et gratiam et gloriam. (S. BERN. SE.).
O Maria, a pestifera otiositate, libera me!

FERIA TERTIA

Homilia S. Bonaventurae Episcopi
DOM. XI. POST PENT. SERMO I.

4237 **S**ECUNDO in verbo proposito notatur *dolorosa cordis contritio*, cum subdit: *solutum est*. Solvit enim per contritionem veram vinculum triplicis praedicti peccati, scilicet superbiae, invidiae et luxuriae, triplicis dono, quod Deus infundit animae contritae, scilicet dono *humilitatis, charitatis et castitatis*, ut tripliciter contraria culpae contrariis gratiae curentur.

Nam primo vinculum mentalis superbiae solvitur per *timorem* filialis reverentiae; honorantis Deum; secundo vinculum cordialis invidiae solvitur per *amorem* universalis benevolentiae, diligentiis proximum; tertio vinculum carnalis lasciviae solvitur per *decorem* coelestis pudicitiae, ordinantis et decorantis subiectum proprium.

Primo vinculum mentalis superbiae solvitur per *timorem filialis reverentiae*, honorantis Deum; unde Isaiae quinqueagesimo secundo: *Solve vincula colli tui, captiva filia Sion. Sion*, quae interpretatur specula, est anima christiana, quae apta nata est in se ipsa videre Deum, eo quod est speculum et imago divinae essentiae. *Solve*, mansuetudine exteriore et humilitate interiore; *vincula colli tui*, id est cervicisae arrogantiae et rebellantis superbiae, quibus adeo captivata et subiugata eras durissimo imperio diaboli, ut non posses militare sub principe Christo, eo quod *nemo potest duobus dominis*, scilicet Deo et diabolo, contraria iubentibus *servire*.

4239 Secundo vinculum cordialis invidiae solvitur per *amorem universalis benevolentiae*, diligentiis proximum; unde Isaiae quinquagesimo octavo: *Dissolve colligationes impietatis, solve fasciculos deprimentes. Colligationes impietatis*, id est motus irae et rancoris, quibus intellectus impeditur, ne possit cernere verum, et affectus provocatur ad nocendum proximo; *solve*, per vinculum pacis et concordiae; similiter *fasciculos*, id est prava opera, alios *deprimentes*, solve per condignam satisfactionem. Nam primo debet homo reconciliari et remittere proximo ex corde, deinde, si eum laeserit, per opera satisfacere, quia reconciliatio cordis parum valet sine satisfactione operis, si parvitas adest.

4240 Tertio vinculum carnalis lasciviae sol-

vitur per *decorem coelestis munditiae*, pulcherrificans corpus proprium. Et de hoc potest exponi illud Lucae decimo tertio: *Hanc filiam Abraham, quam alligavit satanas, non oportuit solvi a vinculo isto die sabbati?* quasi dicat: sic. Illa mulier habens spiritum immundum, quae erat inclinata ad terram nec omnino poterat sursum respicere, significat quemlibet lubricum habentem immundum spiritum luxuriae, ratione cuius tantam habet pronitatem ad malum, ut semper sit inclinata ad terram, sapiendo carnalia, et etiam tantam difficultatem ad bonum, ut non possit sursum respicere, appetendo spiritualia. Isto enim duplici vinculo, scilicet pronitatis ad malum et difficultatis ad bonum, quae nobis insunt carnis corruptione et spiritus aggravatione, alligavit eam satanas, a quo solvitur per Christum in die plenitudinis gratiae tempore Evangelii, in quo plus commendatur castitas mentis quam carnis. Nam castitas non est in carne, sed in mente, et ex corde redundat in corpus; unde melior est castitas mentis quam corporis. Nam si cor fuerit castum, et corpus; non autem si corpus, et cor; quamvis Iudaei tempore Legis crederent, illud esse dictum antiquis: *Non moechaberis*, tantum de castitate carnis, sed Dominus ad Legis impletionem addidit, non solum castitatem esse servandam in carne et corpore, sed etiam in cogitatione, affectione et visione, cum subiunxit Matthaei quinto: *Ego autem dico vobis, quia omnis, qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, iam moechatus est eam in corde suo.*

Varia de tempore salutis.

4241 **L**AETETUR fidelis servus et prudens, qui salutis negotium constanter agit, ipsi enim tempus misericordiae et pacis dabitur in fine. Nam, ut ait S. Bernardus Senensis: * Habet iustus tempus, quod

bene expendit: huic tempus habenti, tempus in fine datur. E contra, subiungit: * Ille vero tempus non habet, qui male vivendo tempus amisit pretiosissimum. — Eheu, quot divitias amittis, o homo vanitatis amator! Audi, audi D. Bernardum tibi dicentem: * Omne tempus, in quo de Deo non cogitas, hoc te computes perdidisse: omnis siquidem res aliena est a nobis, tempus autem tantum nostrum est. (S. BERNARD.) — Cui concordat S. Hieronymus, qui ait: * Omne tempus in quo te non meliorem senseris, hoc aestima perdidisse. — Festinemus ergo, et in via Domini currentes, anteaquam animae iacturas redimamus, spiritualia temporalibus praefereentes, iuxta illud D. Augustini: * Quid est redimere tempus, nisi cum opus est, etiam detrimento temporalium commodorum ad aeterna quaerenda et capessenda spatia temporis comparare? — Unde * sicut telonarii nullum viatorem transire sinunt, a quo telonium non exigant; ita neque homo ullum debet tempus transire sincere, a quo non telonium boni operis petat. (Anonym.) — O Maria, a negotii salutis meae libera me!

FERIA QUARTA

Homilia S. Bonaventurae Episcopi.

DOM. XI POST PENT. SERMO I.

4242 **T**ERTIO in verbo proposito notatur *perfecta oris confessio*, cum subinfert: *loquebatur recte*. Ille loquitur recte per perfectam confessionem, qui loquitur primo *humiliter* cum opprobrio accusandi se ipsum; secundo, *utiliter* cum proposito emendandi defectum; tertio, *lacrymabiliter* cum desiderio placandi Deum. Nihil valet confiteri et propalare peccatum sine proposito emendandi delictum, quia aliter non potest placare Deum.

4243 Primo loquitur ille recte in confessione, qui loquitur *humiliter* cum opprobrio accusandi se ipsum. Et de hoc potest exponi illud Iob decimo: *Taedet animam meam vitae meae, dimittam adversum me eloquium meum, loquar in amaritudine animae meae, dicam Deo: Noli me condemnare.* Verbum potest esse perfecte poe-

nitentis, cui ita displicet peccatum, quod perpetravit, ut potius praeligat velle, se incurrisse mortem sui corporis quam peccasse mortaliter et amisisse Deum, qui est vita animae, et dicat: *Taedet animam meam vitae meae*, et quasi dimisso eloquio corporali prae nimio dolore contritionis, loquitur in amaritudine animae suae, reducendo ad memoriam omnes abominabiles et scelera perpetrata: quibus ad iracundiam Deum provocavit, ut, sic contritus, possit dicere Deo per veram confessionem: *Noli me condemnare*, quia peccata mea pavesco et ante te erubescio.

4244 Secundo ille loquitur recte in confessione, qui loquitur *utiliter* cum proposito emendandi peccatum; unde in Psalmo: *Locutus sum in lingua mea: Notum fac mihi, Domine, finem meum et numerum dierum meorum, quis est, ut sciam, quid desit mihi. Locutus sum in lingua mea, in confessione, non signo, vel scripto, sed lingua mea et ore proprio; sed ut valeam meos defectus emendare, notum fac mihi, Domine, finem meum et numerum dierum meorum; quasi diceret: quia brevis velut umbra; ut sciam, quid desit mihi, ad corrigendum et satisfaciendum de peccatis. Nihil enim tantum movet peccatorem ad emendandum suos defectus et corrigendum peccata sua quantum notitia et memoria mortis. Nam facile emendat peccata sua qui cognoscit, se semper moriturum.*

4245 Tertio ille loquitur recte in confessione, qui loquitur *lacrymabiliter* cum proposito placandi Deum. Et de hoc potest intelligi quod dicitur in hodierno Evangelio: *Apprehendens cum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas eius, et exspuens tetigit linguam eius; et suspiciens in coelum, ingenuit et ait illi: Ephphetha, quod est adaperire. Et statim*

aperitae sunt aures eius, et solutum est vinculum linguae eius, et loquebatur recte. Glossa exponit sic: * Educit Dominus infirmum de turba, cum mentem languidam peccatis visitando illustrat et a consuetae conversationis moribus revocat et ad sequenda praecepta sua provocat; *digitos suos in auriculas mittit*, cum per dona Spiritus sancti aures cordis ad intelligenda et suscipienda verba salutis aperit; *spatum*, quod de Domini capite descendit, divinam sapientiam significat; cuius illapsus humana ignorantia solvitur; *suspiciens in coelum, ingenuit*, ut per hoc doceat thesaurum nostri cordis in coelum erigere, quod per compunctionem et lacrymationem cordis a frivola carnis laetitia purgatur; quia tunc *statim aperiantur aures*, ad audiendam vocem divinae comminationis, cuius timore solvitur vinculum peccati per contritionem; *et loquitur recte*, sine duplicitate per perfectam confessionem, cuius loquela miro modo Deus misericors placatur. Et ista expositio quasi tota extrahitur de Glossis, Rogemus, etc.

Varia de tempore salutis.

4246 **Q**UAESE moriturum semper cogitat, nullum tempus otiosum transire permittit (TRITHEMIUS). Noli ergo nec minimam aeternae salutis animae tuae procurandae occasionem miserabiliter negligere; noli requiem quaerere in exilio, noli laborem timere; praesens defatigatio, transitoria haec afflictio tibi vertetur in gaudium sempiternum. Etenim, ut legitur in vitis Patrum: * Praesens tempus labori praestium est, futurum autem mercedi. — Et S. Augustinus praedicabat: * Sic se habet miseria conditionis humanae et Dei miseratio, ut prius sit tempus moestitiae, posterius laetitiae: prius sit tempus laboris, posterius felicitatis. — Et alibi: * Duo sibi tempora ordine suo succedunt, tempus flendi et tempus ridendi: nemo se circumveniat, fratres, non est in hoc mundo tempus ridendi. — O Maria, a loquax superbiae et vanitatis eripe me!

FERIA QUINTA

Homilia Venerabilis Bedae Presbyteri

IN MARC. CAP. 7.

Et iterum exiens de finibus Tyri, venit per Sidonem ad mare Galilaeae inter medios fines decapoleos. Decapolis est (ut ipso nomine probatur) regio decem urbium trans Iordanem ad Orientem circa Hippum et Pellem et Gadaram, contra Gallilaeam. Quod ergo dicitur quod Dominus venit ad mare Galilaeae, inter medios fines Decapoleos, non ipsos fines Decapolis eum intrasse significat. Neque enim mare transnavigasse dicitur, sed potius ad mare usque venisse, atque ad ipsum pervenisse locum qui medios fines Decapolis longe trans mare positos respiciebat.

Et adducunt ei surdum et mutum: et deprecabantur eum, ut imponat illi manum. Surdus et mutus est, qui nec aures audiendis Dei verbis, nec os aperit proloquendis: quales necesse est, ut hi qui loqui iam et audire divina eloquia longo usu didicerunt, Domino sanandos offerant: quatenus eos quos humana fragilitas nequit, ipse gratiae suae dextera salvet.

Et apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in aurículas. Prima salutis lanua est infirmum apprehendente Domino de turba seorsum educi. Apprehendens namque infirmum de turba seorsum educit, cum mentem peccatis languidam visitatione suae pietatis illustrans, a consuetis humanae conversationis moribus avocet, atque ad sequenda praecceptorum suorum itinera provocat. Mittit digitos suos in aurículas, cum per dona sancti Spiritus aures cordis ad intelligenda ac suscipienda verba salutis aperit. Namque digitum Dei ap-

pellari Spiritum sanctum, testatur ipse Dominus, cum dicit Iudaeis: *Si ergo in digito Dei eicio daemonia, filii vestri in quo eiciunt?* Quod exponens alius Evangelista dicit: *Si ego in spiritu Dei eicio daemonia.* Quo nimirum digito et magi in Aegypto superati sunt a Moysse dicentes, *Digitus Dei est hic: et lex in tabulis scripta est lapideis*, quia per donum sancti Spiritus et ab insidiis defendimur hominum, sive spirituum malignorum, et in agnitione divinae voluntatis erudimur. Dignus ergo Dei in aurículas missi eius qui sanandus erat, dona sunt sancti Spiritus, quibus corda quae a via veritatis aberraverant, ad scientiam salutis audiendam, discendamque revelat. Et quia cognitam veritatis lucem sequi confessio debet, apte subiungitur:

Et expuens tetigit linguam eius. Expuens quippe Dominus linguam tangit aegroti, cum ad confessionem fidei ora catechizatorum instruit. Sputum namque Domini, saporem designat sapientiae, quae teste viro sapiente loquitur. *Ego ex ore Altissimi prodivi primogenita.* Unde et alibi sputo eius terrae commixto, caecus natus illuminatur. Sputum etenim quod ex capite Domini descendit, divinam eius naturam quae ex Deo est: portio terrae cui idem sputum immiscuit, humanam quae ex hominibus assumpta est, designat. Et per medicamentum ex sputo suo ac terra compositum, oculos caeci nati aperuit, quia genus humanum per confessionem utriusque suae naturae ab ingentis errorum suorum tenebris eruit. Expuens ergo Dominus, linguam muti ut loqui valeat tangit, cum ora diu bruta ad verba sapientiae proferenda contactu suae pietatis informat. Bene autem subditur:

Et suscipiens in coelum, ingemuit: et ait illi: Ephphetha: quod est adaperire. Suscipit

namque, in coelum, ut inde mutis loquelam, inde surdis auditum, inde cunctis infirmitatibus medelam doceret esse quaerendam. Ingemuit autem, non quia ipsi opus esset cum gemitu aliquid petere a Patre, qui cuncta petentibus donat cum Patre, sed ut nobis gemendi daret exemplum, cum vel pro nostris vel pro nostrorum erratibus proximorum supernae pietatis praesidia invocamus. Quod autem ait: *Ephphetha, id est adaperire*: ad aures proprie pertinet. Aures etenim ad audiendum aperiendae, lingua vero ut loqui posset, a retinaculis erat suae tarditatis solvenda: unde et subditur:

Et statim apertae sunt aures eius, et solum est vinculum linguae eius, et loquebatur recte. Ubi utraque unius eiusdemque mediatoris Dei et hominum natura manifeste distincta est. Suscipiens enim in coelum quasi homo Deum precaturus ingemuit, sed mox uno sermone quasi divina potens maiestate curavit. Bene autem dicitur de eo, cuius Dominus aperuit aures, ac linguae vinculum solvit, quia loquebatur recte. Ille etenim solus recte loquitur, sive Deum confitendo, seu aliis praedicando, cuius auditum ut coelestibus possit auscultare et obsecundare mandatis, divina gratia referat, cuius linguam Dominus tactu sapientiae, quae ipso est, ad loquendum instituit. Talis autem merito potest dicere cum Psalmista: *Domine labia me aperies, et os meum annuntiabit laudem tuam.* Et cum Isaia: *Dominus dedit mihi linguam eruditam, ut sciam sustentare eum qui lassus est, verbo.* Erigit mane, ergit mihi aures, ut audiam quasi magistrum.

Et praecipit illis ne cui dicerent. Quanto autem eis praecipiebat, tanto magis plus praedicabant, et eo amplius admirabantur dicentes, Bene omnia fecit, et surdos fecit audire, et mutos loqui. Si sciebat eos,

sicut ille qui notas habebat et praesentes et futuras hominum voluntates, tanto magis praedicaturos, quanto magis ne praedicarent eis praecipiebat, ut quid hoc praecipiebat, nisi quia pigris volebat ostendere, quanto studiosius, quantoque ferventius eum praedicare debeant, quibus iubet ut praedicent, quando illi qui prohibebantur, tacere non poterant?

Varia de tempore salutis.

VAE, vac tibi, qui mundanis implicatus, aeterna non cogitas! * Tu comedendo, bibendo, iocando, ridendo, et otiose vivendo, perdis tempus, quod tibi indulserat Deus ad acquirendam gratiam, et ad promerendam gloriam. (HUGO A. S. VICT.) * Tempus transit, iudicium tuum appropinquat. (IDOTIA.) Heu! * sicut amissum ac praeteritum tempus ulterius revocari non potest, ita nec illa quidem quae perierunt emolumenta restitui. (IOANN. CASS.) — O stulte, * si vel parum argenti amiseris, id omnino damnum appellas: sin totos dies in diaboli operibus consumpseris, nihil amisse opinaris. (S. CHRYSOSTOMUS.) — Quapropter, serve piger, memento quod * tempus breve est. (I COR. VII, 29); cum timore et tremore novissima tua recogita; et redime tempus desperitum: * non defraudaris a die bono, et particula boni doni non te praetercat. (ECCLES. XIV, 14.) — O Maria, ab oblivione aeternitatis libera me!

FERIA SEXTA

Homilia S. Thomae a Villanova.

IN DOM. XI. POST PENT. CONCLIO.

ADDUCUNT EI SURDUM ET MUTUM, et deprecabantur eum ut imponat illi manum. Et apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in aurículas eius: et expuens tetigit linguam eius. Et suscipiens in coelum, ingemuit, et ait illi: Ephphetha, quod est adaperire. Et statim apertae sunt aures eius, et solum est vinculum linguae eius, et loquebatur recte. Fecit lutum, inivit

aures, levavit oculos, ingemuit. Ad quid tot caeremonias surdo, cum solo verbo mortuum suscitavit? Surdi omnes nos; non audimus voces creaturarum Domini venerantium. Gregorius: Omnia elementa Auctorem suum testata sunt, Deum coeli esse cognoverunt, quia in nativitate eius stellam protinus miserunt. Mare cognovit, quia sub plantis eius se calcabile praebuit. Terra cognovit, quia eo moriente contremuit. Sol cognovit, quia lucis suae radios abscondit. Saxa et parietes cognoverunt, quia tempore mortis eius scissa sunt. Infernus agnovit, quia hos, quos tenebat mortuos, reddidit. Et tamen hunc quem Deum omnia insensibilia elementa senserunt, adhuc obdurati peccatores, audire noluerunt. Nihil peccatore surdus. Non lapis, non mortuus, non vel ipsum nihil. Ecce moritur Dominus: clamat in cruce; non audiunt Iudaei. Scinduntur lapides, officium cordium exercent. O corda saxis duriora! Clamat Dominus: *Lasare veni foras*; exit quadriduanus. Et in iudicio: *Venit hora, quando mortui audient vocem Filii Dei: et qui audiverint vivent*. In principio creationis, dixit: *Fiat lux, et facta est lux*: Ecce ego Domine. Vocavit firmamentum, et de nihilo exiit: Ecce ego Domine. Dixit: *Fiat sol, et factus est*. Audivit sub nihilo vocem Dei sol. *Vocat ea quae non sunt, tamquam ea quae sunt*.

4256 O peccator! Tu solus surdus es ad omnem vocem Dei? Isaias: *Quis surdus nisi ad quos nuntios meos misi?* Clamat Deus per creaturas, clamat in corde per inspirationes, et nemo audit, nemo respondet. O quantos clamores sol, et coelum, et aliae creaturae dant! Ait sol: Ecce ego tam formosa creatura a principio inditam legem servo; ad solum nutum eius omnia vivifico. Coelum ait: Ego motum et legem eius quotidie in-

formem servo. Et tu homo solus mandata contemnis? Quid sine me potes, o fragilis homo? Psalmus: *Furor illis secundum similitudinem serpentis: Sicut aspidis surdae, et obturantibus aures suas, quae non exaudivit vocem incantantium, et benefici incantantis sapienter*. P. Augustinus: Marsus dum incantat, ut educat aspidem de tenebrosa caverna: utique in lucem vult educere; illa autem amando tenebras suas, quibus se involuta occultare dicitur, recusans etiam audire illas voces, quibus se cogi sentit, allidit unam aurem terrae, et de cauda obturat alteram; atque ita voces illas quantum potest, evitans: non exit ad incantantem. Huic similes dixit Spiritus Dei quosdam non audientes verbum Dei. Et non solum non audientes, sed omnino, ut non valeant audire, facientes. Factum est hoc in primis temporibus fidei. Stephanus Martyr praedicabat veritatem, et tamquam tenebris mentibus, ut eas in lucem educeret, incantabat. Ubi venit ad commemorationem Christi, quem illi omnino audire nollent, quid de eis Scriptura dicit? Quid de illis narrat? *Continuerunt*, clausurunt, inquit, *aures suas*. Quid autem postea fecerint, passio Stephani narrat aequa declarat. Non erant surdi, sed fecerunt se surdos. Quia enim aures in corde patentes non habebant, violentia tamen verbi per aures carnis irruens, etiam ipsis auribus cordis vis faciebat: clausurunt et aures corporis, et ierunt ad lapides. Ecce aspides surdae duriores lapidibus, quibus incantatorem suum lapidaverunt, non audientes vocem incantantis sapienter. Quae de surdo, haec de mutis dicta intelligantur. Nam quia surdi, ideo muti ad laudes Dei et gratias. Oportet ergo humiliari, levare oculos, gemere, suspirare ut sensus aperiantur.

Varia de tempore salutis.

1457 **N**ONNE omne tempus vitae huius, quo deliciis frui videmur, quasi noctis unius somnus est, ad aeternitatis comparationem? (S. LAUR. IUSTIN.). — Et tamen non est hoc tempus dormiendi sed vigilandi, ne thesaurum nostrum amittamus, ne a praemio excludamur aeterno. Siquidem * nihil pretiosius tempore, sed heu! nihil hodie vilius aestimatur: transeunt dies salutis, et nemo recogitat, nemo sibi non reditura momenta perisse causetur. (S. BERNARD.). — Nihil aeque tam nostrum, tamque proficuum ad merendum coelestia, quam tempus: misericorditer nobis indultum est, quatenus per commendabilia opera, ipso mediente, vitam mereamur aeternam (S. LAUR. IUSTIN.). Ergo * ambulat dum lucem habetis, ut non vos tenebrae comprehendant. (IOANN. XI, 35).

1458 O piger stultissime, tuas salutis immemor, * veniet, veniet necessitatis hora, quando quanti sit praesens tempus noscetur, non ad meritum, sed ad supplicium. (S. LUC. IUSTIN.). — O anima vanitatis amatrix! * nunc tempus est valde pretiosum; sed prohi dolor! quod hoc utilis non expendis, in quo promereri vales, unde aeternaliter vivas: veniet quando unum diem seu horam pro emendatione desiderabis, et nescio an impetrabis. (KEMPIS.). — O si quis haberet plenam notitiam, et apertos oculos, intellecta comprehenderet temporis breviteratem (S. THOM. A VILLAN.). — O Maria, a levitate mentis et cordis libera me!

SABBATO

Homilia S. Thomae a Villanova.
IN DOM. XI. POST. PENT. CONCIO.

4459 **M**ANIA bene fecit. Bonus Deus non potuit facere nisi bona; quoniam *arbor bona, fructus bonos facit*. Fuerunt autem per se singula creata bona, et simul entia optima propter ordinem universi, qui addit ad singularem bonitatem decorem nimium. Tangitur hoc in littera Genesis primo. *Dixit vero Deus, fiat lux. Et facta est lux. Et vidit Deus lucem quod esset bona. Dixit Deus: Congregentur aquae, quae sub coelo sunt, in locum unum et appareat arida. Et factum est ita. Et vocavit*

*Deus aridam terram, congregationesque aquarum appellavit maria. Et vidit Deus quod esset bonum. Et ait: Germinet terra herbas virentes... Et vidit Deus quod esset bonum. Dixit autem Deus: Fiant luminaria in firmamento coeli... Et vidit Deus quod esset bonum. Dixit etiam Deus: Producant aquae reptile animae viventis et volatilis... Et vidit Deus quod esset bonum. Dixit quoque Deus: Producat terra animam viventem... Et vidit Deus quod esset bonum. Ecce quomodo seorsim quidem singula declarentur bona a Summo Bono. Sed de omnibus simul quid dicitur? *Vidit Deus cuncta quae fecerat: Et erant valde bona*. Comparatio. Quia licet quaelibet cherdia instrumenti bona per se; sed iuncta aliis optimam facit harmoniam. Sic, si rerum ordinem cognosceremus, nihil superfluum, nihil diminutum; omnia suis locis et temporibus accommodata, mirabilem faciunt harmoniam. Si motus coeli, et ordinem, et influentias astrorum, et inferiorum inde surgentium virtutes; optima melodia. Intellexisti? Gaudium accidentale de hoc Beatiss. Quilibet nostrum suorum temporum videt vicissitudines; quasi unam chordam tangit: in die iudicii, quando omnia luce clarescent, et rerum dispositiones, et ordo apparebit tunc, tunc mirabilis facies rerum monstrabitur, et temporum harmonia. Sicut, si essent hic multae pulchrae imagines, nec apparerent; incenso lumine omnes admiraremur. Modo in tenebris sumus, tunc aperta et occulta cordium pandentur, et iudicia Dei cognoscentur, quae modo abscondita sunt. Unum tamen mirabile ponderat Ambrosius, quod de solo homine non dicitur: *Et erat valde bonum*. Cur hoc de speciosissima omnium creatura corporali tacuit Dominus? Quia bonitas hominis, non in fabrica, sed in opere. Exspectavit opus, ut laudaret.*

4260 Sed si Deus bene omnia fecit, cur non fecit hominem impeccabilem, aut gloriosum? Nonne melius esset ludici, facere ut non essent latrones, si posset, quam parare fureas in supplicium latronum? Solutio S. Thomae: Deus fecit res optime, sed non optimas. Potuit enim facere meliores, sed non poterant fieri melius, non ad obiecta, sed ad artem attendentes. Perfectior fuisset homo in gratia confirmatus, aut beatus creatus et melior; sed melius fuit fieri viatorem et peccabilem: propter quatuor. Primo, quia sic expediebat homini, ut cooperaretur ad suam beatitudinem, et voluntate, non necessitate bonus esset. Exemplum. Imperator potest filiis dare triumphum; sed non est gratum, neque gloriosum triumphare sine bello, ideo propter hanc gloriam exponitur periculo belli. Secundo, propter Dei Sapientiam, unde est ordo rerum. Quia secundum Platonem, Sapientis est ordinare. Decuit enim mala esse in mundo, ut malum oppositum bono, faceret bonum illustrius. Non esset virginitas laudabilis, si nulla esset corrupta. Et sicut nigrum oppositum albo, facit albus, ita malum oppositum bono. Deus ergo mala ipsa se reordinat, ut faciat ea intra ordinem bonorum non per se, sed Deo disponente. Exemplum. Sicut, si plueret in facie mulieris modica nigredo vel naevulus; non de se, sed propter ordinem, licet de se sit foeditas, est tamen propter ordinem pulchritudo. Solent etiam boni musici uti falsis consonantiis, et propter artem fiunt optima. P. Augustinus, et S. Thomas dicunt, quod malum culpae non per se de ordine universi, sed per accidens. Exemplum. Si in vase pulchro Regis invidus frangat ansam auream, et Rex loco eius, ponat lapidem pretiosum; pulchrius erit vas post fracturam quam ante; sed fractura

mala fuit, quamvis ordinante Rege per accidens secutum est bonum ex malo. Nullum est malum inordinatum, ordinatum per poenam hic, aut in futuro. Tercio: Ad ostendam Dei misericordiam ut incarnaretur. Quarto: Ad ostendam Dei iustitiam, et severitatem, quae est pars bonitatis Dei.

Varia de tempore salutis.

4261 **D**UM tempus habemus operum bonum (GAL. VI. 10); tempus enim breve est. Etenim a aeternitati comparata, brevis est omnium temporum longitudo. (S. Hieron.). Exiguum temporis perituri, aeternitatis est pretium (id.). — Praesens quaero, nihil stat: quod dixi, iam non est: quod dicturus sum, nondum est: quod vixi, iam non est: quod victurus sum, nondum est (S. Aug.). — Tristitia et angustia retributio pigri, siquidem a nihil pretiosius tempore, et nulla poena amarior, quam amissi temporis recordatio. (TERTIEMIUS). — *O Maria, a semitis mortis educ me!*

DOMINICA XII. POST PENTECOSTEN

LECTIO SANCTI EVANGELII SECUNDUM LUCAM.
Luc. X. 23-37.

4262 **I**n illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Beati oculi, qui vident quae vos videtis.

24. Dico enim vobis, quod multi prophetae et reges voluerunt videre quae vos videtis, et non viderunt; et audire quae auditis, et non audierunt.

25. Et ecce quidam Legisperitus surrexit tentans illum, et dicens: Magister quid faciendo vitam aeternam possidebo?

26. At ille dixit ad eum: In lege quid scriptum est? quomodo legis?

27. Ille respondens dixit: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex omnibus viribus tuis, et ex omni mente tua: et proximum tuum sicut teipsum.

28. Dixitque illi: Recte respondisti: hoc fac et viues.

29. Ille autem volens iustificare seipsum, dixit ad Iesum: Et quis est meus proximus?

30. Suscipiens autem Iesus, dixit: Homo quidam descendebat ab Ierusalem in Iericho, et incidit in latrones, qui etiam despoliaverant eum: et plagis impositis abierunt semivivo relicto.

31. Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem via: et viso illo praeteriit.

32. Similiter et Levita, cum esset secus locum, et videret eum, pertransiit.

33. Samaritanus autem quidam iter faciens, venit secus eum: et videns eum, misericordia motus est.

34. Et approprians alligavit vulneca eius, infundens oleum, et vinum: et imponens illum in iumentum suum, duxit in stabulum, et curam eius egit.

35. Et altera die protulit duos denarios, et dedit stabulario, et ait: Curam illius habe: et quodcumque supererogaveris, ego cum rediero reddam tibi.

36. Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi, qui incidit in latrones?

37. At ille dixit: Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi Iesus: Vade, et tu fac similiter.

Homilia Venerabilis Bedae Presbyteri.

IN LUC. CAP. X.

4263 **E**T conversus ad discipulos suos dixit: Beati oculi, qui vident, quae videtur, etc. Non oculi Scribarum et Phariseorum, qui corpus tantum Domini videre, sed illi beati oculi, qui eius possunt cognoscere sacramenta, de quibus dicitur: *Et revelasti ea parvulis*. Beati oculi parvulorum, quibus et se et Patrem Filium revelare dignatur.

4264 *Dico enim vobis, quod multi prophetae et reges voluerunt videre, quae vos videtis, et non viderunt, et audire, quae auditis, et non audierunt: Abraham exsultavit, ut videret diem Christi, et vidit et gavisus est.* Isaia quoque, et Michaeas, multi alii prophetae viderunt gloriam Domini, qui et propterea videntes sunt appellati. Sed hi omnes a longe aspicientes et salvantes per speculum et in aenigmate viderunt. Apostoli autem impraesentiarum habentes Dominum, convalescentesque ei, et quaecumque voluissent interrogando discentes, nequaquam per angelos aut varias visionum species opus habebant doceri. Quos vero Lucas multos prophetas et reges dicit, Matthaeus apertius prophetas et iustos appellat. Ipsi sunt enim reges magni, quia tentationum suarum motibus non consentiendo succumbere, sed regendo praeesse noverunt.

4265 *Et ecce quidam Legisperitus surrexit, tentans eum, et dicens: Magister quid faciendo vitam aeternam possidebo?* Legisperitus, qui de vita aeterna Dominum tentans interrogat, occasione, ut reor, tentandi de ipsis Domini sermonibus

sumpsit, ubi ait: *Gaudete autem, quod nomina vestra scripta sunt in caelis.* Sed ipsa sua tentatione declarat, quam vera sit illa Domini confessio, qua Patri loquitur: *Quod abscondisti haec a sapientibus, et prudentibus, et revelasti ea parvulis.*

4266 *At ille dixit ad eum: In lege quid scriptum est? Quomodo legis?* Ille respondens, dixit: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex omnibus viribus tuis, et ex omni mente tua, et proximum tuum, sicut te ipsum.* Dum Legisperito respondet, perfectum nobis Salvator iter vitae coelestis ostendit. Cui primo de dilectione Dei et proximi legis scripta proponenti dicit:

4267 *Recte respondisti: Hoc fac, et viues.* Deinde post inductam parabolam respondenti, illum fuisse proximum vulnerato, qui fecit misericordiam in illum, adiicit: *Vade, et tu fac similiter*, id est, tali misericordiae studio proximum tuum necesse habentem diligere et sustentare memento. Apertissime declarans, solam esse dilectionem, et ipsam non verbo tenus ostentatam, sed operis executione probatam, quae perpetuam ducat ad vitam.

4268 *Ille autem volens iustificare seipsum, dixit ad Iesum, Et quis est meus proximus?* Quanta inanis gloriae dementia? Legisperitus ob vulgi favorem captandum, quo sapienter respondisse iactaretur, primum se legis fatetur ignorare mandatum, vere iuxta Salvatoris sententiam, sapiens et prudens in lege, sed quia non humiliari cum parvulis Christi, sed seipsum iustificare desiderat, beatos oculos columbarum innocentiae lacte loturum, quibus Christi arcana videre posset, accipere recusans. Cui profecto Dominus ita responsum temperavit suum, ut omnem, qui misericordiam faceret, cullibet proximum doceret, et tamen haec eadem parabola, specialiter ipsum Dei Fi-